

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК

Рік II. УКРАЇНСЬКИЙ РЕГЕНСБУРГ, неділя 14 квітня 1946 Ч. 15. (23)

В.
МУЗЕЙ АРХІВ

Промова Трумена

Чикаго. Президент США Трумен промовляв у суботу 6 квітня в Чикаго з нагоди «Дня американської армії». В своїй промові президент порушив ряд політичних світових проблем.

«США стали сильною нацією», — сказав Трумен. — «Сильнішої немає. Це означає, що ми мусимо перевернути керівництво і відповідальність».

На Далекому Сході США будуть старатися якнайкраще поживити господарче життя та міжнародно торгівлю. Ми будемо далі надавати кредити й технічну підтримку народам Східної Азії. Щодо політичної проблеми Далекого Сходу Трумен заявив, що США визнають на цьому просторі інтереси Советського Союзу, Британської Імперії та інших націй. Однак ці держави мусять також зрозуміти зацікавлення США в утриманні миру й безпеки на Далекому Сході.

Близький і Середній Схід окреслив президент Трумен як зону поважних проблем. Ці землі мають великі природні багатства, через них проходять важливі сухопутні, повітряні і водні шляхи. В наслідок цього Близький і Середній Схід має важливе господарче і стратегічне значення. Нациї, що живуть там, не є такі сильні, щоб окремо чи навіть спільно протиставитися сильному нападові. Отже, легко можуть виникнути на цьому терені суперечності між чужими силами, що в свою чергу може раптово перетворитися в конфлікт.

«Ніяка країна, велика чи мала, — не має, проте, великих інтересів на Близькому або Середньому Сході, яких (інтересів) би Об'єднані Народи не могли погодити з інтересами інших країн. Організація Об'єднаних Народів повинна прагнути до того, щоб забезпечити уряди і державну територію цих країн від насильства та повільного підкорення, але не можна обмежуватися лише гарантуванням незалежності і самоуправня цих країн. Народи хочуть відкрити свої допоміжні джерела, поширювати свої знання та підносити свій життєвий рівень. У цьому США будуть їм допомагати».

Господарча відбудова Європи є в першу чергу завданням європейських народів та їхніх урядів. Однак допомога ззовні прискорить господарче оздоровлення Європи та зменшить людську нужду.

«Ми допомагаємо тепер і будемо допомагати надалі. Ми допомагаємо, бо ми знаємо, що в світі господарчого заокостеніння сама Америка не зможе досягнути ніякого добробуту... Ми допомагаємо, бо є звичайним людським обов'язком».

ЕСПАНСЬКА ПРОБЛЕМА ПЕРЕД РАДОЮ БЕЗПЕКИ

Мадрид. Польський посол у Лондоні подав до відома, що польський уряд уповноважив свого делегата в Раді Безпеки поставити еспанське питання на засіданні Ради, домагаючись, щоб усі члени ООН зірвали дипломатичні зносини з Еспанією. Франка, бо цей уряд загрожує світовій безпеці. Одночасно повідомлено, що польський уряд з'явив дипломатичні зносини з Франком та визнав еспанський еміграційний республіканський уряд. Як повідомляють з Мадриду, еспанський міністер закордонних справ на заяву польського уряду про зірвання дипломатичних зносин з Еспанією відповів, що еспанський уряд не визнає ніколи теперішнього варшавського уряду.

РЕГЕНСБУРГ МАТИМЕ СВОГО УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВНОГО ЕПІСКОПА

Постановою Собору Єпископів УАПЦ місто Регенсбург визначено місцем осідку єпископа, який керуватиме українськими православними парафіями у північній Баварії. Регенсбурзьким єпископом призначено Пресвященного Владика Володимира. Українські православні вірні в Регенсбурзі прийняли цю вістку з великою радістю та нетерпляче очікують прибуття до Регенсбургу свого Архипастира.

в'язком подати щедру руку допомоги нашим приятелям і союзникам, коли вони залікують свої рани, що їх завдав їм спільний ворог».

Цими словами обгрунтував президент Трумен американську політику господарської допомоги для Європи. Він зажадав від американської нації, щоб вона була готова обмежити власне споживання харчових продуктів, віддаючи їх на усунення загрози голоду в світі. Треба висилати машини і сировину, щоб урухонити європейську транспортну систему, копальні та фабрики. Америка посилає далі ці товари на умовах довготермінового кредиту.

Президент Трумен характеризував фінансовий договір з В. Британією, що його тепер обмірковує конгрес, як життєво конечний для самої Америки. «Ми хочемо покласти основу під систему світової торгівлі, яка зможе забезпечити мир. Ми не хочемо повертатися до будьякого господарчого націоналізму, який між двома світовими війнами затрупував міжнародні відносини та знижував життєвий рівень».

Президент Трумен виступив проти «сунування замкнених господарчих блоків у Європі або інших частинах світу, бо вони могли б привести лише до зубожіння народів».

Для країн західної півкулі, отже, для Півд. і Північної Америки, президент запропонував політику доброго сусідства. США передбачають заключити з іншими республіками Америки регіональні пакти, якими б можна було зміцнити спільну оборону.

Свою промову президент Трумен закінчив вказівкою на велике завдання і відповідальність, які припадають на долю США в зв'язку з тим, що вони взяли на себе контролю атомової енергії».

Перське питання

Нью-Йорк. Світова Рада Безпеки після одержання відповіді Советського Союзу і Персії про стан безпосередніх переговорів між обома країнами, дев'ятьма голосами ухвалили відкласти розгляд перського питання до 6 травня. На цьому засіданні советська делегация була відсутня. Делегат Австралії утримався від голосування, висловлюючи думку, що перське питання ще недостатньо висвітлено. Постановою Ради Безпеки передбачається, що до 6 травня всі советські війська вийдуть з Персії. Советський і іранський уряди мають до цього терміну повідомити Рад Безпеки про закінчення евакуації. В разі, якщо станеться зловживання з виведенням советських військ, Рада має негайно приступити знову до розгляду перського питання. Делегат Ірану, Гусейн Алі, заявив про свою згоду з постановою Ради. Натомість советська делегация гостро заатакувала постанову Ради про відкладення перської справи до 6 травня, як не згідне з хартією ООН. Советський уряд домагається, щоб цю справу зняти взагалі з порядку нарад Ради Безпеки.

СОВЕТСЬКО-ІРАНСЬКИЙ ДОГОВІР

Тегеран. Перський уряд повідомив, що прем'єр Кавал Султангер та советський посол підписали угоду, за якою передбачається безумовне виведення советських військ протягом шести тижнів, що почалося 24 березня. Далі угода передбачає, що впродовж 7 місяців буде виготовлений проект російсько-іранського нафтового товариства, що його має затвердити обраний до цього часу повий іранський парламент. Ця угода стверджує, що питання Азербайджану є виключно внутрішньою справою Персії.

Тегеран. Агенція «Юнайтед Прес» повідомляє, що за проектом нафтового товариства передбачається, як заявив перський прем'єр,

Як тільки українська еміграція переборла елементарні побутові труднощі й більшість її осіла по таборах, культурно-мистецьке життя почало розгортатися з нестримною силою. Відразу виникли школи різних ступнів, театри, хорові групи, організувалися церковні громади, спортивні товариства, господарські та виробничі спілки тощо. Культурне життя в таборах вирве та повсякденними прозовами показує творчі сили українського народу, його наукові, мистецькі й організаційні здібності.

Найтяжче завдання припало літературним силам еміграції, які мусили не тільки творити літературу, але й шукати засоби для розповсюдження друком свого слова. По таборах виникли спілки письменників і журналістів, які заохочували будувати пресові органи, щоб ділитися з читачем своїми творчими потугами. Місяць-два напруженої праці літературного активу — і наймовірні трудощі та перепони впади. Справгий друкованого слова читач, дістав до рук цильостилеві листки, іноді такі замурані недосконалим друком, але вони віщували народження преси, яка вдосконалюватиметься й виконуватиме інформативну службу.

Наприкінці минулого року наша преса ступає крок вперед, українські журналісти перемагають найважчі труднощі, в Регенсбурзі з'являється «Слово», в Авсбурзі виходить друком «Наше Життя», потім «Неділя» в Швайнфурті і в перші квітневі дні виходять друком «Українські вісті» в Новім Ульмі та «Український Тиждень» в Ашафенбурзі. Кількість друкованих органів збільшується, вага друкованого слова зростає. Теорії політичної думки й суспільно-громадських концепцій мають трибуни, з яких виступають і промовляють до читача. Читачькі маси чекають своїх часописів, шукають їх усюди, за сотні кілометрів їдуть, щоб дістати примірник і самому перечитати та передати в інші руки.

Поборовши технічні труднощі, редакції осередків найбільшого окупчення еміграції роблять ще крок вперед в напрямі самоорганізації».

В старовинному місті Регенсбурзі, де скупчена поважна кількість української еміграції в сонячні квітневі дні (7 й 8. 4. 1946 р.) редакція «Слова» мала велику приємність вітати головних редакторів українських демократичних друкованих часописів, які виходять в Баварії та еднають навколо себе чимало ви-

значних журналістичних сил і письменницького активу. Серед них — робітники пера, які підчас німецької окупації працювали в підпільній пресі, борючись за демократичну Україну.

Бонференція головних редакторів при участі голови Спілки Письменників і Журналістів в Регенсбурзі провадила свою працю протягом двох днів і одностійно ухвалила її (подаємо на 3 стор.) скріплюють позиції друкованих органів, об'єднаних у Союз Української Демократичної Преси (СУДП). Союз — це новий фактор нашого суспільно-громадського життя, який впливатиме на розвиток і поглиблення українського визвольного руху та формулюватиме його завдання і форми. Розрізнені й простором віддалені пресові органи іноді підпадали впливові місяцеві обставини та чинників, які, часто не розуміючи ваги віального слова, намагалися ставити пресову трибуну в залежність від ідеологічно й громадсько не вироблених елементів, що нахилили свою думку й пробували звести пресові органи до рівня свого загумінку. Розрізнені часописи не змогли б досягнути дійсної незалежності думки, бо некомпетентне втручання до діяльності робітників пера — творців політичної думки й концепцій ставало б на заваді, а іноді й зовсім позбавляло б можливості відігравати роль в суспільному житті, яка за законом належить друкованому слову, що рве всякі утиски й перепони.

Мова йде про те, що над письменником не може стояти урядовець, який би хотів диктувати свою бюрократичну думку; над письменником не може стояти демагог, який би загрожував мобілізацією гурту крикунів, що юрбою мають задавати слово громадської критики. В країнах, де преса підпорядкована урядовцям, часописи перетворилися на друковані урядові об'явки, в яких є багато резолюцій, що вбивають всяке зацікавлення читача. Нудною віє від таких газет в Советгах.

Преса мусить бути незалежна й узагальнювати свою діяльність та діяти в інтенціях тих громадських гурт, з якими вона співпрацює.

Мова йде про дух і зміст демократії, коли представники більшості беруть належну участь у керівництві, але й меншість або навіть одиниця в суспільстві має право й змогу виявляти свою волю та творити ініціативу, не ризикуючи тим, що її задавить більшість, бо правда буває не завжди по стороні більшості, носієм правди може бути й одиниця, яка йде проти більшості та врешті доводить свою правоту. Разийого доказ цього — життя Христа, проти якого демагоги в Юдеї обурили юрбу, що домагалася страти носія вселюдської правди. Всесвітня історія дає нам безліч прикладів, коли «демократично» засуджених пророків, учених, письменників і мислителів сучасники вважали за злочинців, а наступні покоління ставили пам'ятники тим «злочинцям» за відкриття правди, наукових законів або за створення мистецьких шедеврів. Фальшиво ми розуміли б ідею демократії, якби сліпо йшли за голосом навіть більшості, якщо вона не визнає демократичних принципів, бо вона не є носієм правди, а випадковою більшістю в якомусь принагідному гурті.

Та не тільки юрба потрапляє в блуд. На жайвці потрапляють часто й магістри наук, які безкритично вірять у непорушність своєї догми й відкидають голос критики, або й бояться того голосу та обкидають камінням зневісти, чернять того, хто висловить суперечну думку.

Томас Масарик сказав, що «демократія — це дискусія». І справді так є, бо істина визнається в дискусії сторін. Збагнути правду — це діалектично зважити аргументи про і контра і логічне порівняння доказових аргументів дає в консеквенції істину і то не абсолютну і вічну, бо новий процес діалектичного досліду може довести хибність висновку. Цим ми хочемо сказати, що пізнання правди еволюціонує в міру розвитку нашого логічного думання та методів пізнання. Отже, демократом ми не вважаємо того, хто думає про себе, що тільки він схватив правду за бороду й тільки він має слухніть та може диктувати іншим.

Демократія — це метода шукання суспільної правди, з умовою, що всі — більшість, меншість і навіть одиниця — мають змогу шукати та її доказувати й пізнавати.

Прикладаючи демократичні методи до суспільно-політичного життя, слід сказати, що справжня демократія не може підтримувати більшості, яка гнобить меншість або затикає рота одиницям. Клемент Етга недавно сказав, що «демократія — це суспільний лад, коли владу має більшість, яка шанує меншість». Це визначення — не дотепний афо-

ПЕРЕД НОВОЮ КОНФЕРЕНЦІЄЮ МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ

Лондон. Як повідомляє Ройтер, речник британського міністерства закордонних справ повідомив, що міррова конференція з кол. сателітами нацистської Німеччини, яка мала розпочатися 1 травня, буде правдоподібно відкладена з огляду на бажання Росії пересунути термін конференції на пізніше.

Американський міністер закордонних справ Бірнс запропонував відбутися конференцію міністрів закордонних справ чотирьох великодержав США, В. Британії, СССР та Франції в Парижі. Дочаток конференції намітив Бірнс на 25 квітня. Щодас цієї зустрічі міністрів має бути обмірковуване та прискорене виготовлення проектів мирових договорів з Італією, Румунією, Болгарією, Мадярином та Італією. Бірнс висловив при цій нагоді свій жаль, що конференція заступників міністрів закордонних справ, яка відбувається в Лондоні і розглядає справу мирових договорів, зробила дуже повільний поступ.

ФРАНЦІЯ ДАЛІ ДОМАГАЄТЬСЯ УМІЖНАРОДНЕННЯ РУРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Лізь. Французький міністер закордонних справ Георг Бідо заявив в одній з останніх промов, що Франція далі домагатиметься уміжнароднення рурської області, військової контролі над Райнціною та включення округу Саару до французької господарчої єдності. Рурська область має розглядатися як окрема від Німеччини незалежна політична одиниця. Натомість копальні Саару мають бути власністю Франції.

Наступне святкове число „Слова“ вийде в четвер 18 квітня.

ризм, а сповнена змісту дефініція, яка підкреслює, що там нема демократії, де меншість знає утиків і зневаги більшість. Поступ був би зупинений, якби світ інакше розумів принципи демократичного ладу. В 1933 році Німеччина голосуванням перемінла форму державного ладу й настановила диктатуру, але тієї переміни ніхто демократією не називає. Отже, демократія, — не тільки механіка чисел, а й зміст суспільних відносин, прямування та ідеали тих, що в імені більшості діють.

Говоримо до тих чесних патріотів, які здібні зрозуміти, що дух часу й залізна логіка подій примують тільки до форм суспільного ладу й відносин, коли нема місця для змовницьких гуртків, які намагаються затримати застарілі категорії думання й поведінки. Говоримо до тих Дон Кіхотів, які марно хапаються за крила вітряків, бажаючи зупинити рух, коли непереможно віє вітер волі й демократичних свобод.

Союз Української Демократичної Преси — потужна сила нашого визвольного руху. Конструктивні завдання, що їх накреслила конференція, можна виконати спільними силами журналістів і письменників, які створили друковані органи й тим доказали свої літературно-редакторські та організаторські здібності.

Відповідальні завдання поклада конференція головних редакторів на редакцію «Слова». Ці завдання зобов'язують журналістів і письменників інтенсифікувати свою працю та підвищити її якість.

Окрімі великим довірям і визнанням нашої праці опіробітники й редакційний та технічний персонал прикладуть всіх зусиль, щоб доручення, які випливають з постанов конференції, якнайкраще виконати.

Працівники пера й організатори пресових органів, об'єднаних у Союзі, поборили багато труднощів і збудували п'ять друкованих часописів. Спільними силами й зусиллями поборемо труднощі і в майбутньому та розбудуємо демократичну пресову службу в інтересах нашого громадянства, для боротьби за волю України.

Дм. Сіач.

АНГЛІЯ ВІДКЛИКАЛА СВОГО ПРЕДСТАВНИКА З АЛЬБАНІЇ

Лондон. Бритійський уряд відкликає свого дипломатичного представника з Альбанії, через те, що альбанський уряд не дотримує умов про переведення вільних виборів та не створив справді демократичного уряду.

ЗАЯВА ТІТО

Бігород. Маршал Тіто в промові про закордонну політику Югославії підкреслив як її головні цілі — здійснення югославських територіальних домагань щодо Трієсту і Каринтії, посилення політичних і культурних зв'язків з слов'янськими країнами під проводництвом Советської Росії та оборону батьківщини.

НАВОЛО АРЕШТУ ГЕНЕРАЛА МИХАЙЛОВИЧА

Лондон. Міністер закордонних справ В. Брітанії Бевін заявив у палаті громад, що кол. югославський військовий міністер Драгомир Михайлович, якого заарештувала в березні теперішня югославська влада і вмістила до списку югославських воєнних злочинців, на початку війни допомагав альянтам, тому британський уряд визнає його заслуги. Пізніше генерала обвинувачувано в співпраці з німцями та активному переслідуванні югославської визвольної армії. Бритійський уряд однак не повинен бути в цьому питанні заінтересований.

Югославський уряд відхилив пропозицію США щодо уможливлення американським воєнкам виступити свідками оборони в процесі проти генерала Михайловича.

БЕВІН ПРО АНГЛ.-ФРАНЦУЗЬКИЙ СОЮЗ

Лондон. На південь від Лодзі озброєна група чоловіків і жінок у советських військових одягах затримала потяг та замордувала 9 офіцерів і воєнків червоної армії, що їхали цим потягом. Советський уряд вислав у цій справі протестаційну ноту польському уряду. Це вже дванадцята нота в зв'язку з подібними випадками в Польщі.

БЕВІН ПРО АНГЛ.-ФРАНЦУЗЬКИЙ СОЮЗ

Лондон. Проект заключення англійсько-французького союзу, який висунув французький прем'єр Гуен, знайшов прихильний відгомін в Англії. Міністер закордонних справ В. Брітанії Бевін заявив, що британський уряд також бажає зміцнити приязні зв'язки з Францією, підсилюючи їх підписанням пакту.

ХТО ЗМОЖЕ ІХАТИ ДО США?

Франкфурт. Як повідомляє «Ді Нойе Цайтунг», американський генеральний консул опублікував відомлення американського міністерства закордонних справ, з якого видно, хто може розраховувати на виїзд до США. До цієї категорії людей належать: 1. Особи, яких проти їхньої волі вивезено до Німеччини на примусову працю; 2. Жертви націонал-соціалізму, які були змушені тікати з своїх рідних місцевостей з-поза Німеччини, щоб уникнути наслідків війни та тепер не можуть повернутися назад; 3. Особи, що їх з расових або релігійних причин чи за опозицію до НСДАП вигнано з рідних місцевостей та забрано до концентраційних таборів; 4. Особи, що втекли

з своїх рідних місцевостей, щоб уникнути арешту з причин, поданих в 3-му пункті. 5. Особи, що їх німецька військова влада примусово усунула з їхніх рідних місцевостей поза Німеччиною з військових причин (але не військова служба). 6. Особи, що мають поважні підстави боїтися повертутися на батьківщину з уваги на політичне, расове або релігійне переслідування; це не стосується німців, що не були переслідувані расово, релігійно або політично.

Тих, що старатимуться виїхати, крім дослідження стану здоров'я та безпеки, зобов'язують загальні американські закони про імміграцію.

Американці залишають Китай

Чункінг. Американський генерал А. Ведемейер повідомив у Шанхаї, що до 1 травня ц. р. більша частина американських військ виїде з Китаю. Після цього терміну залишаться там не більше як 3500 американських воєнків.

Советський уряд в ноті до китайського уряду повідомив про виведення своїх військ з Маньчжурії до 30 квітня. Дотепер червона армія звільнила вже південну Маньчжурію до одного пункту, що розташований 70 км на півн. захід від Мукдену.

В «Нью-Йорк Таймс» опубліковано недавно заяву американського спеціального амбасадора в Китаї генерала Георга Маршала, який за-

кликає увесь світ підтримати теперішні старання китайського уряду зберегти політичну єдність Китаю та досягти господарської стабілізації, в чому особливий інтерес мають США. Ця політика Китаю має створити основу для тривалого миру на Далекому Сході.

ЗАСУДЖЕНО БЕРЛІНСЬКИХ КОМУНІСТІВ

Берлін. Американський військовий суд засудив двох берлінських комуністів, кожного на п'ять років ув'язнення за висноє прокукування, брехливу пропаганду, свідоме намагання йти наперекір виданим розпорядженням, неприязні, виступи проти союзників та звички, що загрожували публічному порядку.

Нюрнберзький процес

Усмішки та зливування в присутніх на процесі викликала мова Ріббентропа, якою він намагався доказати свою непричетність до заподіяних Німеччиною злочинів. Документи з його власними підписами руйнували всі його аргументи. Не маючи більше можливості розіграти кідже незалежних доказів, Ріббентроп заявив: «То була дипломатична мова, па не обвинувач!» «Хіба ви думаєте, що при дипломатичних розмовах не можна казати правди?» — запитав Ріббентропа Давід Максвелл Файф. «Великий» дипломат третього рангу не знайшов на питання ніякої відповіді. Др. Зайдль, оборонець Геса і Франка, хотів знати подробиці про таємний протокол закону, що був обговорений у Москві одночасно з договором. В зв'язку з цим др. Зайдль знову запропонував заслухати повідомлення колишнього посла Гауса, дане під присягою. Суд погодився вислухати пункт 3, в якому говориться про переговори між Ріббентропом та Стаїном у 1939 р. Ріббентроп тоді був дуже задоволений наслідками першої розмови в Москві. В другій розмові брав участь і Гаус. З російського боку виступали Стаїн і Молотов. Без жодних труднощів дійшли до укладення німецько-советського пакту ненападу. Поряд з пактом ненападу відбулося обговорення одного особливо таємного документу, в якому йшла мова про сферу впливу в Європі, при чому Німеччина виявила повну байдужість до Латвії, Естонії та Фінляндії, в той час як Литву внесла до своєї сфери впливу. Від польської області було встановлено демаркаційну лінію. Також було погоджено, що з балканськими країнами Німеччина матиме тільки господарські справи.

В дальшому переслуханні Ріббентроп заявив, що він не пам'ятає та не знає про багато справ: пакт Геллога від 1927 р., участь у підготовці зруйнування Чехословаччини, про бажання Гітлера зруйнувати нейтральні кра-

їни одну за одною, про напад на Советський Союз тощо. Ріббентроп заперечував також свою приналежність до СС, заявляючи, що він був вибраний почесним «членом» і потім тільки поступово дійшов до ранги Обергрупенфюрера. Про концентраційні табори не знав нічого. Але коли в залі розгорнули велику карту, на якій були червоними пунктами позначено концтабори, Ріббентроп згадав, що він справді щось знав про Дахау, Оранієнбург і Терезієнштадт. Про винищування населення окупованих областей він не мав ніякого поняття. Але зачитання тексту розмови Ріббентропа з італійським послом у Берліні свідчить протилежне — він висловлювався за знищення чоловіків, жінок і дітей в час протипартизанських акцій.

Від середи перед судом свідком у власній справі став генералфельдмаршал Кайтель. В своїх повідомленнях він схилив голову перед військовим генієм Гітлера, накази якого він виконував без жодної критики, хоч був проти нападу на захід та війни з Росією. Установа ОКВ була, в військовому розумінні, великою кінцеларією Гітлера, де він, Кайтель, підписував накази свого Фюрера «з доручення», через те, що Гітлер не завжди мав час підписувати розпорядження.

Гостра суперечка між генералом Руденком та Кайтелем сталася при переслухованні обвинуваченого в п'ятницю. Руденко закинув Кайтелеві, що той залямував офіцерську честь через Гітлера, слухаючи його у всьому. На закид Кайтеля відповів: «Я був тільки салдатом і не вірю, що в советській Росії є генерали, які б не слухалися Стаїна». Зачитанням документів було доказано співучастя Кайтеля в багатьох злочинах; деякі з них були виконані на пряме розпорядження Кайтеля.

В понеділок продовжувалося переслухання Кайтеля. Наступним свідком у своїй власній справі виступить Кальтенбрунер.

Як нищили людей в Мавтгавзені

Дахау. В Дахау продовжується далі процес проти керівного персоналу концентраційного табору в Мавтгавзені. Зізнання свідків змальовують жахливі відносини у цьому таборі. Так, напр., разом з убитими в'язнями ховано людей, що виявляли ще ознаки життя. Свідок Антоні Госцінскі ствердив, що деяких полонених забирали до умивальні, де вкладали їм в уста гумові кишочки та впускали в них воду, аж людина в тяжких муках закінчувала життя. Цей же свідок ствердив далі, що в таборі відбувалася торгівля людською шкірою. Напр. обвинувачений Крісбах наказав перевести двом здоровим в'язням татуїровку, а після того вбити, щоб мати їхню шкіру. Інший свідок оповів про жахливі знущання над полоненими американськими і британськими летунами, групу яких у 20 осіб в одному бункрі зліквідували есеї. Один зі свідків ствердив, що підчас

звільнення табору командант табору Црайс був тяжко ранений та перед своєю смертю признався, що в Мавтгавзені замордовано 71.000 осіб. На смертному ложі він ствердив, що за мордування хворих є відповідальним обвинувачений Крісбах, а за мордування газом інший обвинувачений Васціці.

СПРАВЕДЛИВЕ ПОКАРАННЯ

Бравншвайг. Бритійський військовий суд у Бравншвайзі засудив на кару смерті через пов'шення кол. крайслейтера НСДАП у Гельмштеді Гайрїха Геріке та керівника відділу крайслейтера Георга Гесслінга за спричинення смерті 91 польської дитини в дитячому будинку в Вельке. Керівницю цього будинку засуджено на 15 років в'язниці та лікаря на 10. Трьох інших обвинувачених визнано невинними.

ЩО? ДЕ? КОЛИ?

* Президент Трумен проголосив тиждень від 14 до 21 квітня «панамериканським тижднем».

* Американське міністерство закордонних справ повідомило, що США знову вишлють до Аргентини свого посла.

* Югославський парламент ратифікував заключений підчас перебування Тіта в Варшаві польсько-югославський договір про приязнь і допомогу.

* На підставі умови між міністром закордонних справ Бевїном і бельгійським міністром Спакком дві бельгійські дивізії перебравли окупацію одного відтинку британської зони в Німеччині.

* Адмірал Гевіт, командувач американської флотії на європейських водах має незабаром прибути з офіційною візитом до Туреччини.

* Провідник британської партії праці Ляскі брав участь на конгресі італійських соціалістів в Мілані.

* Між США, Римом, Баїром і Атенами відновлено трансатлантийську повітряну комунікацію.

* Незабаром має бути закладена міжнародна радіостанція під назвою «Голос ООН» для користування Об'єднаних Народів.

* Новопризначений американський амбасадор у Москві генерал Вальтер Сміт мав розмову з Стаїном та передав йому лист від президента Трумена.

* Останні советські частини покинули данський острів Борнгольм.

* Як повідомляє Ройтер, Мұфтії Брусалму перебуває під домашнім арештом у своєму паризькому помешканні.

* Комендант російського сектору Берліну генерал Смірнов, має уступити зі свого становища. На його місце буде призначений генерал А. Котіков.

* В Женеві закінчилася остання сесія Ліги Націй. Будівлі цієї організації перейшли до ООН. Зліквідовано також систему мандатів.

* Советський Союз зменшив свої домагання в Австрії про приєднання землі для червоної армії з 50.000 га на 20.000 га.

* Румунський уряд зірвав дипломатичні зносини з еспанією Франка.

* Командувач червоної армії в Маньчжурії відхилив пропозицію китайського національного уряду, щоб китайські гарнізони зайняли маньчжурські міста перед залишенням їх советськими військами.

* На підставі репараційної умови з Мадяриною, Советський Союз одержить від неї впродовж 6 років товарів на суму 2 мільярд марок та Чехословаччина — на 300 мільйонів марок.

* В Палестині терористи зірвали в деяких місцях три важливі залізничні лінії, що провадять до Сирії та Єгипту.

НАСЛІДКИ ВИБОРІВ У ГРЕЦІЇ

Атени. На підставі остаточних даних про вибори в Греції, майже половина виборців не брала участі у виборах. Голосував 1.100.000 осіб, а того 602.000 (57 відс.) голосів віддало на монархістичну народно партію, 210.000 голосів одержав центральний блок та 159.000 — ліберали. До нового грецького кабінету з прем'єром безпартійним Панайотом Паулітасом увійшло 5 монархістів та 5 членів центру. Провідні міністерства обійняли монархісти. Після створення нового уряду регент Дамаскінос подався до дімісії. Новий грецький парламент зійдеться 29 квітня.

КОНЦЕРТИ НАПЕЛІ «УКРАЇНА»

Українське громадянство в Регенсбурзі 12 й 13 квітня має культурне свято: в міському театрі (Нойгавсзаль) відбуваються концерти найкращої нашої капелі «Україна» під орудою талановитого диригента Нестора.

В неділю 14. 4. славна капеля виступить з концертом в одному з німецьких костелів, про що додатково оповістять афіші.

ОГОЛОШЕННЯ

Подається до відома, що від дня 21 квітня ц. р. УНПРА в Регенсбурзі перебрала на себе повне прохарчування також тих виселених осіб (ДП), що живуть призатно. УНПРА в Регенсбурзі буде давати харчі тим особам, що живуть у місці Регенсбурзі і повіті та мають реєстраційні картки УНПРА.

Для складення позачужного списку тих осіб Управа Оселі бездержавних українців у Регенсбурзі закликає всіх заінтересованих негайно зголоситися до Управи з реєстраційними картками УНПРА. Термін зголошення на перший тиждень прохарчування (від 21—28 квітня) упливає 15 квітня.

Управа Оселі бездержавних українців в Регенсбурзі.

Конференція головних редакторів

В Регенсбурзі 7 й 8 квітня ц. р. відбулася конференція головних редакторів українських друкованих періодичних часописів у Баварії під головуванням редактора П. Котовича та з секретарем Г. Которовичем, яка ухвалила важливі постанови й виробила напрями для інформаційно-пресової служби, що їх будуть дотримуватись об'єднані в Союзі часописи. Однозгідний перебіг конференції, однакове розуміння суспільно-громадських явищ та завдань е запорукою успішної праці й боротьби за демократичну Україну проти тоталітарних режимів та форм думання, породжених хворобливими відносинами в Європі (у тім числі й на Україні) підчас панування диктатури. Конференція відбувалася в атмосфері дружньої приязні, повного довіря й глибокого пітху до ближчих завдань українського визвольного руху та належної участі в ньому преси. Епідійний фронт української демократичної преси — це витвір напруженої праці головних редакторів, заступників на конференції друкованих часописів. Союз Української Демократичної Преси становить потужну силу в суспільно-громадському житті й висуває конструктивні завдання, які мусять знати підтримку й солідарний відгомін в колах українських центрів та в рядках активних журналістів, які вважають, що мету їхнього життя й діяльності становить визволення України з пазурів всілякої диктатури й тоталітарних режимів. До суспільно-громадського будівництва приступає новий чинник — Союз Української Демократичної Преси, пов'язаний внутрішнім солідаризмом та організаційною формою, що зміцнить лозиції пресових органів, які заклали Союз, і тим підсилять та допоможе виконувати громадську працю українським демократичним течіям, які мають суспільно-будівничу мету й провадять працю на основі консолідації всіх українських державно-творчих сил.

ПОСТАНОВИ

Конференція головних редакторів українських друкованих органів преси, що виходить на території Баварії, уважає необхідним в інтересах української справи та в інтересах поглиблення й поширення діяльності преси наувіки найтісніший контакт і співпрацю з українськими центрами. Конференція констатує, що такого зв'язку і співпраці з провідними центрами наша преса не мала, тому що її представників не кликали навіть на найважливіші наради та про їх перебіг преса не інформувала, чому вона й не могла належно відбивати думки й прямивання тих центрів. Для виконання завдань української преси на еміграції і для поборення труднощів, які виникають в процесі видавничо-пресової служби Конференція ухвалоє закласти **Союз Української Демократичної Преси**, до якого вхо-

дять, як основники, такі органи: «Наше Життя» — Авгсбург, «Слово» — Регенсбург, «Українські вісті» — Новий Ульм, «Неділя» — Швайнфурт, «Український тиждень» — Ашаффенбург.

Союз Української Демократичної Преси (СУДП) буде свою працю спирати на наступних засадах:

1. Основу інформаційно-публіцистичної служби становитиме й надалі ідея демократії з усіма світоглядно-тактичними висновками, які з неї випливають.
2. Сприяти всім політичним і громадським організаціям, що в своїй діяльності виходять із тих демократичних засад.
3. Поборювати намагання деяких груп української еміграції стати на ґрунт виключності і нетерпимості до інших державно-творчих українських угруповань.
4. СУДП буде змагати за об'єднання всіх поступових і справді демократичних сил серед українців і нав'язувати доцільну співпрацю з аналогічними силами інших народів для здійснення права на самостійне державне життя поневолених народів.

Конференція закликає вишвиштва СУДП

Чужа преса про українську церкву

«Ді Ное Цайтунг» за 8. квітня 1946 р. перекладає за швайцарським часописом «Базлер Нахріхтен» статтю під наголовком «Львівський Синод», яку і подаємо дослівно:

Львівський Синод греко-уніатської Церкви, як відомо, ухвалив нещодавно скасувати унію з римською Курією, що була заключена 1595 р. «Ця постанова, — пише «Базлер Нахріхтен» — стосується не лише 3 мільйонів українців, що належать до цієї релігійної спільноти на території східної Галичини, що була колись австрійською, а тепер належить до СРСР. Хто має колинебудь нагоду відвідати одну з цих гарних, рококових церков греко-уніатського обряду, знає, що він опинився на старовинному духово-культурному домі ще сиріному території між західною і східною Європою. Візантійські ікони розміщені на таких самих іконостасах, як це можна бачити і в російсько-православних церквах, хоч форми мають злегка італійське забарвлення. Священники з довгими бородами співають і моляться старослов'янською церковною мовою, але з малою модифікацією, наближуючи вимову до народної української мови.

Греко-уніатська церква під натиском польських королів відділилася колись від православ'я. Польські володарі та їхні римо-католицькі духовні дорадники вірили, що таким чином зможуть впливати на східних слов'ян проти Москви. Тому то російські царі завжди пере-

всіма своїми технічними засобами допомагати Союзу: осягнути поставлену мету. СУДП репрезентує Рада головних редакторів пресових органів, які заснували Союз. Провід в Раді належить по черзі представникові кожного об'єданого органу. Засідання Ради відбуваються в міру потреби. Скаликає засідання генеральний секретар СУДП, який полагодує поточні справи і репрезентує Союз назовні. Генерального секретаря СУДП вибирає Рада Союзу. Генеральним секретарем на 1946 рік вибрано редактора С. Довгала.

До СУДП можуть приступити всі українські періодичні друкарські часописи, що поділяють засади Союзу та виявляють своє бажання співпрацювати з ним.

Заслухавши доповідь редактора П. Котовича про організацію українського шовеника і діючи згідно з резолюціями Товариського З'їзду Журналістів в Швайнфурті, що відбувся 2—4 березня 1946. Конференція головних редакторів визнає потрібним, щоб часопис «Слово» почав негайно виходити тричі на тиждень, не зменшуючи свого розміру, і амагав до якнайшвидшого вступу до друку.

Всі об'єднані в СУДП органи преси домагаються редакції «Слова» як співробітництвом, так і технічними силами й засобами.

слідували уніатів і дійсно в межах свого стародавнього царства майже винищили їх. Уніати утрималися тільки в австрійській Галичині, але там виявили вони також мало прихильності супроти своїх колишніх польських протекторів. Уніатська церква, яка після цікавитого нахнення Клеве до російського православ'я згуртувалася навколо львівського митрополита, стала від часу пробудження національних рухів у 19. столітті національною церквою українців. Ця релігійна спільнота, зберігаючи зовнішні слов'янські форми, дотримує строгого римо-католицького догматика, а також строгого послуху щодо римського престолу, тому є одною з твердих ватиканської церковної політики. Первісною ж шілою унії було поширення католицизму на цілу східну Європу. Тут був зародок цього. Проблема розширення католицизму на схід набула ще більшого значення, коли намагання польських королів збройною силою здобути московський трон скінчилися нічим. Варшавська політика продовжувала ще в останніх роках перед вибухом другої світової війни спроби до безпосереднього окатоличення, а тим самим до колонізації українців і білорусів, що заселяли тодішні східні провінції польської республіки. Методи цієї мрії та оборони проти неї не були тоді вже такі дикі, як за козацьких воєн попередніх століть, що їх так романтично і барвисто описали польський письменник Сенке-

МУЗИЧНА ШКОЛА В РЕГЕНСБУРЗІ
Дня 1. 4. 1946 р. в одній із бічних кімнат спортової залі відбулося святкове відкриття музичної школи. Школу відкрив промовою референт культ. осв. відділу оселі дир. п. Савчин М. Директором школи є відомий музикант і композитор (б. директор музичного інституту ім. Лисенка) проф. п. Повалячек Іван. Вписаних є 34 учні, викладачів 4. В програмі: історія музики і спів, гра на фортепіано, скрипці і сольності.
М. С.

вич та українськ Гоголь. Вагаючись якийсь час, Вггичан зробив зрештою прихильний жест, визнавши святим польського мученика цих східних релігійних воєн єзуїта Андрія Боболю, а свято це було останнім великим польським державним і народним святом перед війною. Але водночас рухлива комісія «Про Русію» при римській Курії шукала інших доріг щоб повернути до себе східних слов'ян. З цією метою вдалася вона знову до традицій греко-уніатської церкви. На польсько-білоруському пограниччі (польсько-українською — Ред.) засновано дальший східний обряд католицької церкви, росадником якого був єзуїтський монастир у Дубні. Беручи приклад з українських уніатів, поєднано там східно-слов'янськ Богослуження для білорусів і росіян з римо-католицьким обрядом. Підчас війни були спроби підірвати цю католицьку східну мрію з допомогою німецької політики експансії. Та оточення Альфреда Розенберга виявилось надто брутальним, а керівники ватиканської східної мрії — занадто мудрим. Кінець війни перекреслив опісля усі плани щодо поширення західних впливів поміж східними слов'янами. Замість того прийшов новий зріст московського патріархату, строго підпорядкованого Кремлю, який тепер розширює свої впливи на захід і південь. Східний обряд католицької церкви не існує уже на білоруському просторі. Греко-уніатська церква після 451-річного відокремлення підпорядкувалася знову московському патріархату, так само, як це зробили в час війни усамостійнені православні релігійні спільноти в колишніх суверенних державах. Інші релігійні групи східної Європи підуть тою самою дорогою. Чи мала вірменсько-уніатська церква східної Галичини, члени якої належали поголовно до вишого міданства, взагалі ще існує, на підставі тих скрупул відомостей, що звідти просякають, є сумнівним. Румунські уніати, що становлять тепер два мільйони, хочуть уже піти за прикладом українських католиків і прилучитися до Москви. Це має бльше значення, що місяці замешкання цих румунів є поза границями совітів, головню в Семьгороді, що колись належав до Мадярщини. Дальші місійні походи московського патріархату підуть безперечно і насамперед на середній схід і там втіснуться більше до сфери впливу грецького патріарха в Константинополі, ніж до римської Курії.

О. СМОТРИЧ.

3 чорних днів

Війна спричинила глибокі рани в Кам'яніч Подільському. Відступаючі совєтські частини зрівняли знаменитий міст на Смотричі в центрі і другий міст на «Польських фільварках» та пошкодили історичний турецький міст.

Особливо тяжко потерпіло «Старе місто». Від бомбардування цілком зникло кілька вулиць. Що не зникли бамби, те доправляла людська рука, що геть розтягнула «Старе місто». Від демона руйні уніліло всього кілька десятків будинків. Друкарня, архів і гарбарня надцять установи, що з браку примішень були однією установою, що з браку примішень транспорту не могли перенестись на «Новий план». Та ще кремені пам'ятки старовини, покусані зубом часу і гарматами, височіла гордо серед цієї велетенської купи каменя, залізних і жаку.

У червону годину тут царив дух смерті. Тільки вряди-годи непорушну тишу мертвого міста порушували кроки когось з тих небагатих, що залишилися жити серед руйн. Людська поспішала швидко додому, не оглядаючись, бо було тоскно і моторошно. А потім, як глуха піч накривала ці руйни, то тільки бездомні собаки і свині давали знак життя. Часом завозилося шось в лозку, шось вилзало на верх зачерпнувши свіжого повітря, д'стали шматок хліба... Це хтось з тих нещасливців, що ховалися від звірів у людській шкірі, від СС-ів.

Ворог на початку приглядався і прислухувався, що говорить, чого хоче український народ. Коли ж цей народ в своєму невгасяючому змаганні до волі почав поамалу пробуджуватись

від тяжкого удару попереднього окупанта, починав організувати своє культурно-освітнє, господарське і релігійне життя, починав відібно говорити і думати, тоді на нього впав черговий удар, цим разом німецького окупанта, який завдав тяжких, кривавих втрат і так знесиленою українському національному організмові, який вирвав нові тисячі з-поміж дуже проріджених рядів українського активу.

Це було першого дня по Зелених святах 1942 року. Ще Зелени свята провели кам'яничани весело на маївці в Довженському лісі. А ранком наступного дня проносилось по місту вєстка про арештування гол. міста — ветеринарного лікаря Григорія Івановича Кібця.

Це була дуже культурна людина з європейською оглядою. Як голова міста, він вправлявся хаотичні відносини в місті по відступі більшовиків, він, як міг, допомагав населенню в щоденних потребах. Його загальнолюбивий і поважали.

— Чого, за що? — одне питання зависло на устах кам'яничан. Ворог старався якось виправдати свої нелюдські ді, в обіг пушено вдумку про організування змови, про громадження зброї (її покинули відступаючі совєти), про плян висадження в повітря театру підчас якоїсь німецької маніфестації. Кожний день приносив все нові й нові арешти. Населення було приголомшене. — Вертаються давні енкавєдські ночі, — шепотіли люди між собою. Але німці в білий день робили свою катівську роботу.

Свідство переводила виїзна поліція з Рівного в будинок «гебітскомісаріату», де колись було НКВД. Було в цьому символічне значення. Новий окупант перебрав спадщину і методи своїх попередників у цьому будинку. Тут на третьому поверсі щоденно чути було нелюдські крики катованих і свідстві жертв гестапо. Автор цих рядків бачив кілька разів, як вели з гестапівського допиту Г. І. Кібця. Його руки були скручені ланцюгами, його обличчя було чорне, як вугілля, скривавлене. Він надав з ніг, його підтримували. Але від нього не чути було скарг, він тримав голову гордо вгору. Я бачив його дружини, зламану Варвару Петрівну, як вона ходила клопотати до гебітскомісара Райндля, до коменданта Майлера. Даремно. А кілька днів пізніше і її сердешної не стало. Якось удосвіта гестапівські кати впали до квартир усіх арештованих і витягли з хати, кого застали: жінок, дітей, навіть немовлят, батьків, родичів. Іх везли на поле і розстріляли, примусивши наперед викопати собі могили. На цьому полі лежали вже тіла кільканадцяти азобручанців, що їх розстріляно в перших днях німецької окупації за участь в проголошенні української державности.

З приводу цього масового морду української інтелігенції гебітскомісар видав відозву до українського населення. В ній говорилось про «покарання московських агентів», про те, що німецька влада залізною рукою буде знищувати кожного, хто перешкоджатиме її плянам.

В ім'я правди і лоялти для замучених треба відкинути цю зухвалу брехню про «московських агентів». Розстріляні гестапом українці були здебільшого національно свідомі інте-

лігентні, що уціліли від совєтських програм. Німецький окупант винищував їх, щоб до решти позбавити український народ його провідної верстви, яка скоріше чи пізніше мусяла підняти український народ на боротьбу проти ненависного окупанта-гнобителя. **Московських агентів, комуністів, німці не замітали.** Вони працювали й далі на своїх становищах, в них, як і в «фольксдойчах» і російських чорносотенцях, знайшов німецький імперіалізм надійних союзників у боротьбі проти українських національних сил. Не хто інший, як усі НКВД-івські дошошки перейшли на таку саму службу до СД і помагали німцям знищувати український національний елемент. Ця співпраця обох тоталітарних систем, брутальної і червоної, підчас німецької окупації на Україні — це історичний фант, він дуже знаменний, він потверджує тільки, що обидва ці види тоталізму і диктатури братньо пов'язані.

Винищування українського народу походило з типовою прусацькою брутальністю і садистичною жорстокістю, згідно засади збірної відповідальности, що лежить в основі всіх тоталітарних режимів. За «вину» одного члена родини знищувано з коренем цілу родину. Очевидно цього масового морду української інтелігенції розказували про жахливі спени, що діялись на «полі кровей». Матері, охороняючи дітей, перші падали від кулі, потім кат розстрілював дітей, а до їх живих скідар у ями та закопував. Так промощувало гестапо шлях до германізації українського простору!

Масові арешти переведено також серед інститутської молоді. По жорстоких катуваннях на допитах їх також розстріляно. Автор цих рядків бачив, як підчас одного допиту з вікон третього поверху височило двоє молодих лю-

Ухвали письменницько-педагог. з'їзду

Учасники письменницько-педагогічного з'їзду в справах літератури для дітей і молоді протягом 26 і 27 березня 1946 в Карльсфельді, після вислухання доповідей і обговорення всіх актуальних справ, стверджують таке:

Стан української літератури для дітей і молоді ні якійсь мірою не задовольняє великих сучасних потреб української еміграції.

Щоб створити відповідні умови розвитку української літератури для дітей і молоді та можливості всебічного виховання, з'їзд ухвалює:

1. Згуртувати в Об'єднанні Працівників Дитячої Літератури ім. Леоніда Глібова письменників і всіх інших діячів мистецтва і науки, які беруть участь у творенні тривалих цінностей в ділянці духового й фізичного виховання молодого покоління.
2. Закликати письменників, літ. критиків, теоретиків і практиків-виховників, образотворчих мистців, композиторів, мистців сцени, танку, керівників фіз. виховання та ін. до праці над створенням високоякісних мистецьких творів для дітей і молоді, пізнавально-наукових посібників та теоретично-наукових розвідок, які б сприяли всебічному вихованню молодого покоління в дусі християнської моралі та любові до рідного краю.
3. Боротися проти всіх шкідливих проявів і продукування низькоякісних творів — книжок і періодики — для дітей та молоді, створивши при Об'єднанні комісію знавців, завданням якої буде оцінювати вартість творів, пропонованих до друку.
4. Закликати видавництва та видавців, які видають чи планують видавати журнали та книжки для дітей, юнацтва і молоді, увійти в порозуміння з Управою Об'єднання в справі координації праці. (Адреса: Об'єднання Пра-

цівників Дитячої Літератури, Карльсфельд, б. Мюнхену, табір УНРРА, Дахауерштрассе).

5. Розпочати випіски розповідачів для високоякісної усної передачі фольклорних і літературно-мистецьких творів українським дітям на еміграції.
6. Звернутися до ОМУС-у в справі створення театру для дітей і лялькового театру.
7. З метою зібрати матеріал, що допомагає

Куток спорту

Весною — на спортові майдани

Цією статтею відкриваємо спортовий відділ нашої газети, в якому час-від-часу будемо інформувати читачів про життя наших спортових організацій. Закликаємо всі спортові дружини та товариства надіслати до редакції репортажі та короткі інформації про події з щоденного життя: змагання, гри, прогулянки, екскурсії, товариські зустрічі тощо.

Тихо й непомітно відступила за виднокруг зима, переможена молодою сілою весни. В степах і на полів'ях вже не люте завірюха і вітер не б'є холодними притоками в вікна охриплених бомбам блоків та бараків. Прийшла весна. Під теплим вітром зеленіють непомітно далекі гори, а на полів'ях з кожним днем вирається в силу молоді трава. Гомонить лагідний вітерець, пригріває хоч чуже, але все таки веселе весняне сонце і серце веселять свіжі чисті пахощі молоді зелені.

Новою, повною життєвих сил відчуває себе людина навесні. Свіжа енергія виявляється в бажанні взятися за щось, прикласти до чогось руку, відчутти щось слабшим від себе і пере-

живити розвиток психіки української дитини безпосередньо в сім'ї, звернутися з закликом до батьків і виховників записувати (за відповідними вказівками) свої спостереження над поведінкою і мовою дітей в наймолодшім віці і записувати, насамперед із уст матерів-селянок, дитячий фольклор (коляски і дитячі пісні, приказки, загадки, казки і т. ін.).

8. Текст цієї ухвали вмістити на сторінках періодичних видань на еміграції з проханням до всіх пресових органів про передрук.

моженим. Виростає бажання виміряти силу та її придатність. І виростає ще більше хотіння якимсь способом зміцнити, збільшити ту силу, відчуваючи себе сьогодні сильнішим і бадьорішим, ніж учора.

Свідомо шукаючи гарту та застосування молоді сили, знаходимо найкращий шлях — спорт. Віддавна існує це слово і віддавна асоціюється воно в людській уяві з словами: сила, краса, відрізняє, швидкість, збівність та іншими, що визначають кращі фізичні властивості людини.

Для нас, що перебуваємо на чужині, добре організований спорт може й мусить дати більше, ніж для когось іншого. Ніхто не знає певно, які дороги стеляться перед нами в майбутньому і які вимоги ставитиме неблаганне й рідне життя перед людьми, що позбулися рідного твердого ґрунту. Тяжка праця, довгі кілометри незаних доріг, холод і спека, втома й недоїдання — все може чекати нас у невизначеному майбутньому. То ж бути готовим до всього, перенести труднощі й вийти переможцем із найскрутніших ситуацій у житті — завдання кожного з нашої емігрантської родини. І тут знову на спорт приходять спорт.

Добре налагоджений спорт допоможе також нав'язати тісніші стосунки з іншими народами, що перебувають на вигнанні. Зустрічі з чужинськими спортовими товариствами на спортових майданах у змаганнях та грах допоможуть ближче познайомитися з іншими націями, порозумітися з ними та нав'язати тісні культурні й товариські взаємини.

Гарні приклади фізичного виховання в наших таборах маємо з усіх закутків американської окупаційної зони. Мюнхен і Байройт, Ноймаркт і Вомберг, Авсбург і Фюссен — це тільки кілька міст, де спортові змагання між українцями та чужинськими товариствами стали системом, а не випадком. Ще минулої осені футболісти байройтської спортової дружини «Дніпро» ізиграли на змаганнях із спортовцями м. Ноймаркту і здобули там перемогу. Цієї весни байройтська молодь вже зустрічалася з спортовцями Карльсфельду на футбольній та волейбольній площах. Тепер спортовці готуються до зустрічі з чужинськими дружинами м. Байройту.

Подібних прикладів можна було б навести немало, бо потяг до спорту виявляється всюди, де є українська молодь.

Футбол та волейбол — це тільки найбільш поширені та репрезентативні види колективного спорту. А скільки ще видів індивідуального спорту. Біг, вправи на кіднях, плавання, їзда на велосипеді та мотоциклі, кидання тигарів, бокс, боротьба, прогулянки та мандрівки — ось далеко неповний перелік видів фізичної культури, можливих і доступних навіть при обмежених можливостях емігрантського життя. Зміцнити силу й дух, загартувати себе до нових невдомих та непередбачених змагань — це завдання кожного, хто йде дорогою до майбутнього. Краса і сила — ідеали людського тіла і душі. Овіяні весняним вітром і сонцем обличчя дихають сілою і мають красою фізичного гарту. Засмага! на сонці, веселі обличчя сповнюють серце радістю й гордістю за нашу молодь. Відлі, виховані в теплицях обличчя юнаків і дівчат вдихають у серце непереносимість, песимізм, жаль і зневагу.

Молодь — на спортові майдани! Хай міцніє рука, хай запалюються очі вогнем звитяги та рішучості, хай брешеть тіло пружністю і легкістю, хай гартується молода сила.

Молодь — на спортові майдани!

ВДАЛИЙ ВИСТУП

Недавно до українського табору на Ляймі (Мюнхен) загощила українська група «Гуцул», що дуже цікавим добром матеріалу та його виконанням виявила свій високий мистецький рівень.

29. III. відбувся виступ відомого бандуриста Д. Кравченка, що майстерно виконав цілу низку народних пісень та зумів збудити в слухачах тугу за батьківщиною.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

греко-кат. Душпастирства, Регенсбург II. (оселя).

Понеділок (15. 4.). Вівторок (16. 4.) і Середа (17. 4.) Страстного Тижня:

Рано: Читані св. Літургії в годинах: 1) 6.45, 2) 7.30, 3) 8.

Літургія Преждеосвященних Дарів в годині 8.30.

Четвер (18. 4.) Читані св. Літургії в годинах: як в перших трьох днях. Св. Літургія Василя Великого з Вечірнею в год. 8.30. Страсті Христові в годині 17.

Велика П'ятниця: Царські часи в год. 9.30. Вечірна і вищесення Пашаниці в год. 10.45.

Субота: Читані св. Літургії в годині 6.45, 7.30, 8. Св. Літургія Василя Великого 8.30. Воскресна Утрєня в год. 18. Після Воскресної Утрєні свячення пасок в церкві.

Великдень: Соборна св. Літургія в год. 10. Читана св. Літургія в год. 12. Велика Вечірна в год. 16.

Світлий Понеділок: Читані св. Літургії в годині 10 і 12 і Соборна св. Літургія в годині 10.30. Вечірна в годині 16.

Світлий Вівторок: Читані св. Літургії в год. 7.30, 8.30. Соборна св. Літургія в год. 10. Вечірна в годині 16.

Слухаання св. Сповіді в Страстному Тижні від години 6.30 до 11. крім Великої П'ятниці.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

в Гр.-кат. Церкві в Регенсбурзі—місті в часі Страстного тижня і Великодних Свят.

15. 4. (понеділок) 8. год. ранку Служба Божа Преждеосвященних Дарів.

16. 4. (вівторок) 8. год. ранку Служба Божа Преждеосвященних Дарів.

17. 4. (середа) 8. год. ранку Служба Божа Преждеосвященних Дарів.

18. 4. (четвер) 8. год. ранку Служба Божа Св. Василя Великого з Вечірнею.

6. год. ввечері Утрєня Св. Страстей Г. Н. І. Христа (Страсті).

19. 4. (п'ятниця) 8. год. ранку Царські Часи.

9. год. ранку Велика Вечірна з проповіддю.

10. год. ранку заложення Пашаниці.

20. 4. (субота) 7.30 год. ранку Служба Божа Св. Василя Великого з Вечірнею.

21. 4. (неділя) Воскресення Г. Н. І. Христа. 9.30 год. ранку Воскресна Утрєня і обхід з Пашаницею.

10.30 год. ранку Торжествена Служба Божа.

5. год. попол. Велика Вечірна з проповіддю.

22. 4. Світлий понеділок 9. год. ранку Утрєня.

10. год. ранку Служба Божа.

4. год. попол. Вечірна.

Гр.-кат. Парохіяльний Уряд в Регенсбурзі.

ПОРЯДОК

Богослужень Української Автокефальної Православної Церкви в Регенсбурзі, які відбуватимуться в протестантській каплиці німецької лікарні біля оселі.

13. квітня. Верна субота, Св. відправа вечірна й рання та роздача верби — 6 год. ввечора.

14. квітня. Верна неділя. Літургія — 10 год. ранку.

17. квітня. Страсна середа. Літургія Напередосвяченних Дарів — 10 год. ранку.

18. квітня. Страшний четвер. Літургія Василя Великого — 10 год. ранку.

Читання 12 Евангелій (Страсті) — 6 год. ввечора.

19. квітня. Страсна п'ятниця. Велика Вечірна і винос пашаниці — 12 год. дня.

Св. відправа вечірна і рання — 6 год. ввечора.

20. квітня. Страсна субота. Літургія Василя Великого. — 10 год. ранку.

Permitted by authority of Military Government, November 1945

Relayve Kolęgia. — Видзе Спілка «Українське Мистецтво» кооператива з обм. порухом в Регенсбурзі. — Адреса Редякції і Адміністрації: Regensburg, Ganghofersiedlung, Block X, Wohnung 217.

Satz und Druck: Mittelbayerische Zeitung, Regensburg, Kumpfmühler Straße 11

Дружній часопис

Спілка Українських Письменників та Журналістів в Ульмі ще минулого року почала видавати підписаним друком часопис «Українські Вісті», а тепер перебрала технічні перешкоди й випустила нормальним друком своє 12 число з датою 4 квітня 1946. «Українські Вісті» виходитимуть щочетверга.

Тижневик цікаво зредатований, містить огляд актуальних політичних подій, в передовій статті виступає «За Слово Правди!», борючись за свободу слова й думки. «Колі сильний і ціла його агента в усім світі має право четвертувати нас перед цілим світом, то хіба не для того визнано за нами працю вислову, щоб реагувати на всі крики, щоб боляй відрухоно кричати, захищаючись від заглали» — говориться в редакційній передовій статті. Майже три сторінки тижневика присвячено

творам красного письменства та культурній хроніці. О. Ясний містить уривок спогадів про письменника Аркадія Любченка, І. Багрянний поєстив уривок з роману «Тигролови», Ол. Терпкий у дотепному фейлетоні клич з наших громадських болячок. Часопис диспонує різними черінками, що додатньо впливає на його вигляд.

Випуск друком «Українських Вістей» — визначна подія в нашому культурно-громадському житті. Фронт української демократичної преси міцніє, дужий голос поступових літераторів, об'єднаних навколо часопису, почують усі, хто цікавиться живим словом.

Поява друком «Українських Вістей» нас тішить і в'тання наше літераторам тижневика походить від широкого серця.

дей, не мочучи витримати мук. Іх підстрілили гестапівці з балюкону, забрали назад і замучили на смерть.

По першій маскарі українців гестапо в Кам'янці Поділь. почало «нормальну роботу». Масові і поодинокі арешти та розстріли продовжувались до останніх днів окупації на Україні. Помічниками гестапо в цій катівській роботі були колишні НКВД-івські сексоты: Глазун, Харкавий, Гайдрик, Коновалов (Смолотич). Ці вироки виконували найбідліші завдання, вони звучали над безборонними жертвами над берегом могильної ями.

В загальному за час німецької окупації в Кам'янці загинуло кілька сот українців, переважно української інтелігенції. На жаль, неможливо було скласти повний список жертв, а людська пам'ять є дуже недосконалий інструмент. В пам'яті автора збереглися:

1—3. Кобець Г. І., перший голова м. Кам'янця Под. з дружиною Варварою і сином Віктором.

4—6. Ткач Гр., шкільний інспектор, з дружиною і дитиною.

7. Учитель Бондаренко.

8. Учитель Мак.

9—10. Карасевич, секретар Миської Управи, з дружиною.

11—16. Інженер Сімко, директор Вишнівського цукрозаводу, з дружиною, 4 дрібниці дітьми і мамою.

17—21. професор Микола Бабин, колишній сотник УГА, Чемеровецький районний староста, з дружиною, 2 синами і дочкою.

22. Бродзянський, Смотрицький районний староста.

23. Лотоцький, заступник Смотрицького район. старости.

24—26. Білоока Марія, секретарка Смолицької район. управи з 2 малими дітьми.

27—31. Гайзевський з родиною (4 душі).

32—36. Розумовський, начальник повітової міліції, з 4 членами родини.

37. Ковальський Мик., літпрацівник газети «Подолання».

38—39. Мазур, літпрацівник газети «Подолання», з дружиною.

40. Іванов, директор друкарні.

41—42. Кеєнжовок, директор банку, з дочкою.

43. Яворський, керівник квіткового господарства.

44. Луцький.

45. Кункевич.

46. Приян, учень інституту.

47. Томашевський з родиною.

48. Богданова.

49. Комаров, учитель фізкультури.

Не було в Кам'янці ні одного свідомого українця з тих, що упіли від розстрілу, що не сидів би в німецькій тюрмі.

Націсти, згідно з їх божевільними расовими теоріями, трактували українців як рабів. Великі «ляйтери» та «шефи» побивали на кожному кроці українське населення, цих осоружних мордобитів та ганьчувань не соромились навіть «штатбанди» гебітскомісара — Маделонг, Емке, Гофман.

Додаймо до того, що окупант замучував наше село непосильними контингентами, заморював голодом український народ, загарбавши усі багатства його землі, зруйнував цілком наше шкільництво, потягнув молодь на примусові роботи в Німеччину — і ось маємо картину німецької окупації України!